

מן התלמוד

סדר נשים, מסכת נדרים, דף כ"ז

ההוא דאמר להו: אי לא אתינא מכאן עד תלתין יומין,
ליהוי גיטא. אתא ופסקיה מעברא. אמר להו: חזו דאתאי,
חזו דאתאי! ואמר שמואל: לא שמיה מתייא.

א אי לא אתינא - אם לא אבוא
פסקיה מעברא - הפסקיה אותו המעבורת
חזו דאתאי - ראו שבאתי

הסבר: אדם אחד יצא לדרך, נתן גט לאשתו ואמר לה שאם
לא יחזור עד שלושים יום - יחול הגט והיא תהיה מגורשת.
הוא חזר ביום השלושים, אבל לא מצא מעבורת לעבור בה
את הנהר. אמר לאנשים שם: "ראו שבאתי! ראו שבאתי!".
אמר שמואל: זה עדיין לא נחשב שהוא חזר הביתה, והגט חל.

| על המפה

קיבוץ נן שמואל

נן שמואל הוא קיבוץ שנמצא ממזרח לחדרה. ראשיתו
הייתה בפרדס אתרוגים שנטע בשנת 1895 יעקב
הינדין, גיסו של הרב שמואל מוהליבר, ונקרא "נן
שמואל" על שם הרב שמואל מוהליבר. הפרדס ננטש
משום שהגידולים לא עלו יפה, והוא נמסר לידי הקרן
הקיימת. בשנת 1913 התיישבה במקום קבוצת חלוצים,
ועם הגידול במספר החברים הפך היישוב לקיבוץ,
שהצטרף ב-1935 לתנועת הקיבוץ הארצי. חברי
הקיבוץ עסקו בעיקר בפרדסנות, ופירות ההדר שגידלו
זכו לשבחים רבים. כיום גרים ביישוב קרוב ל-1,000
תושבים, העוסקים בין
היתר בפרדסנות, גידול
בקר, עופות ודגים, וגידולי
שלחין.

חינוגת ביכורים בקיבוץ נן
שמואל. צילם יעקב רוזנר
(Wikipedia)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי
ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק
והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.
הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי,
עלוני שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק
פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות
קיי, ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל
הארץ ואף בעולם.
תלמוד ישראלי - מפגשים דורות,
מחברים עולמות.

סדר נשים | מסכת נדרים כ"ז-ל"ב
פרשת תולדות | כ"ו חשוון - ב' כסלו (26-20 לנובמבר)

דף כ"ז: "תפוס לשון ראשון"

בן אדם אמר משפט שסותר את עצמו ואין יודעים למה התכוון. למשל, הוא אמר:
"את הבהמה הזו אני מקדיש לקורבן עולה ולקורבן שלמים".

אנו יודעים שקורבן עולה וקורבן שלמים הם שני סוגי קורבנות, ועכשיו איננו
יודעים מה לעשות בבהמה הזו. אם נתיחס **לחלק הראשון של המשפט שלו,**
הבהמה הזו תהיה **קורבן עולה,** כי הוא אמר "את הבהמה הזו אני מקדיש לקורבן
עולה ולקורבן שלמים". אבל אם נתיחס **לחלק השני של המשפט שלו,** הבהמה
הזו צריכה להיות **קורבן שלמים,** שהרי הוא אמר "את הבהמה הזו אני מקדיש
לקורבן עולה **ולקורבן שלמים.**" יש **מחלוקת תנאים** בדבר ואנו נלמד את דעת
הסוברים: **"תפוס לשון ראשון."** תנאים אלה סוברים כי יש לתפוס, להחזיק,
בלשון הראשון שאמר האדם. ולכן, מאחר שבמקרה שלנו הדבר הראשון שהוא
אמר זה "עולה", הבהמה הזו תהיה **עולה** ולא קורבן שלמים.

דף כ"ז: אונס ודיני נדרים

חנן ויהושע היו חברים טובים. פעם אחת חנן סיפר ליהושע כי הוא קיבל ספר
במתנה ונהנה מאוד לקרוא אותו. אמר לו יהושע: "האם תוכל להשאיל לי את
הספר לקריאה?". "בבקשה", השיב חנן. חלפו ימים ושבעות וחנן לא הביא
את הספר. "שכחתי". "לא זכרתי". "אוי, אני מצטער". כל פעם היה לו תירוץ אחר,
אבל את הספר הוא לא הביא. התרגז יהושע ואמר: "אם תוך שעה לא תביא לי
את הספר, אני נודר שלא תוכל ליהנות מן האופנים שלי".

חנן רץ לביתו להביא את הספר אלא שאז הוא נתקל במהמורה במדרכה,
השתטח אפים ארצה וקראו וקראו. כמובן שהוא לא היה מסוגל להביא את
הספר לחנן בתוך שעה. האם מעתה אסור לחנן להשתמש באופנים של יהושע?
המשנה אומרת שמוטר לו, מפני שהוא נאנס. הראשונים מסבירים שיהודאי
יהושע לא התכוון למקרה שכזה, ובשעה שנדר התכוון שרק אם חנן יוכל להביא
את הספר ולא יביא - אז לא יוכל להשתמש באופנים.

דף כ"ח: "דברים שבלב - אינם דברים"

קנים כלל מפורסם: **"דברים שבלב אינם דברים"**. למשל, אדם מכר חפץ מסוים,
ואחר כך אמר: **"לא התכונתי באמת. בלב שלי חשבתי שבכלל אינני רוצה
למכור"** - אין **מקשיבים לו,** כי מה שאדם חושב בליבו - נשאר בלב שלו. אנו
מתחססים רק למה שאמר או למה שעשה. **"דברים שבלב - אינם דברים"**.

בדף זה לומדים את המקרה הבא: מעשה באדם שבאו אנשים שרצו לקחת את
כל רכושו. אמר להם בעל הבית: "הנכסים האלה אינם שלי, אלא של המלך", וכדי
לשכנעם אמר: "אם זה לא נכון, אני נודר שלא איהנה מכל הפירות שבבעולם". בלב
שלו, בשקט, בשקט, הוא חשב לעצמו: "אני מתכוון, שהנדר הזה יהיה רק היום,
מחר כבר אוכל לאכול פירות". שמענו כך האנשים, והלכו. האם מה שהוא חשב
בליבו יעזור, או שאסור לו לאכול פירות כל החיים? שהרי אנו יודעים את האמת,
שהנכסים הללו באמת אכן שייכים לו, והוא הרי נדר שלא יאכל. אמן הוא חשב
בלב: "רק ליום אחד", אבל **"דברים שבלב אינם דברים"**. התלמוד מלמדנו שנתון
שבדרך כלל "דברים שבלב אינם דברים", אלא שבמקרה זה, מתחססים למה שהוא
חשב בלב, **מפני שהוא היה אנוס כדי להציל את הממון שלו**.

חברותא

★ | מן ההסטוריה

"חיבת ציון"

תנועת "חיבת ציון" היא שם כללי לאגודות שונות שקמו במזרח אירופה בסוף המאה ה-19, שהמשותף להן הוא השאיפה לעלייה והתיישבות של יהודים בארץ ישראל. באותה תקופה היה מצבם של היהודים בגלות קשה, תנועות תחיה לאומיות הופיעו בקרב עמים שונים, ובעקבות זאת האמינו יהודים רבים שהפתרון למצוקתם הוא רק בשיבה לארץ. בין הוגי הדעות של תנועת חיבת ציון היו משה לייב לילינבלום, יהודה לייב פינסקר והרב שמואל מוהליבר. בתחילה קמו עשרות אגודות נפרדות של חובבי ציון ללא קשר ביניהן, ובהמשך התאגדו תחת הנהגה מרכזית.

אספת חובבי ציון באודסה, 1890 (Wikipedia)

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

שם המשפחה של ירון בן ה-17 הוא ארוך מאוד, והוא בעצם מילה לועזית ארוכה, שהמקור שלה הוא בגלות. ירון ממש לא מתחבר לשם המשפחה הזה שלו. הוא ממש מתבייש בשם המשפחה הזה, וחושב שזו סתם מילה בשפה זרה ללא שום משמעות וללא שום קשר ליהדות או לישראל. ירון הודיע להוריו שכאשר הוא יגיע לגיל 18 הוא יבחר לו שם משפחה אחר, ישראלי, עם משמעות וסמליות, שם שיבטא את החיים העכשוויים בישראל. דבריו אלו של ירון עוררו ויכוח משפחתי סוער.

מצד שני:

חלק מבני המשפחה טענו ששם המשפחה הזה מלווה את המשפחה כבר מאות שנים, והיה בעצם הזהות המשפחתית ושם המשפחה של כל הסבים הגדולים של ירון, שם שהם שמרו עליו במסירות ובקנאות. אם ירון יחליף את השם המשפחה זו תהיה פגיעה בדורות הקודמים ובמסורת והזהות המשפחתית.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה טענו שזו זכותו של ירון לבחור לו שם משפחה אחר שמבחינתו מבטא את הזהות שלו, ושהוא ירגיש מחובר אליו ושמה איתו. אין שום קדושה בשם משפחה וזה בהחלט לגיטימי להחליף.

ו...מה
דעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה 'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו תלמודי התלמוד אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

הצטרפו למאות אלפי לומדי הדף היומי, פתחו שיעור שבועי אצלכם בקהילה

כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

לומדי התלמוד הישראלי- קהילת אלוני שילה- קרני שומרון, ממ מקיץ תשפב

חמדת של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

בְּתֵיָה (בת פרעה)

בת פרעה היא זו שמצאה את משה התינוק בתיבה ביאור, חמלה עליו וגידלה אותו כבנה בארמון פרעה. בתורה לא מוזכר שמה, אולם בספר דברי הימים מוזכרת בְּתֵיָה בַת פְּרָעָה, ולפי המדרש זהו שמה של בת פרעה שהצילה את משה.

4260	3930	3880	3828	3728	3408		3340	2934	2883		2448	2448		2238	1948	0	
																	
495	רבי יהודה	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	352- הקמת ביהמ"ק ה-2	560- אסתר המלכה	422- חורבן ביהמ"ק ה-1 ועלת בבל	חובת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	הנביא דבורה	מתן תורה	1311- יציאת מצרים	אפרים ומנשה	1521- בניי במצרים	1812- אברהם אבינו שרה / שרה	3760- ברייתא העולם
התלמוד																התלמוד	

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מיהו הרב שבציור?
- 2 מה הקשר בין השלטים שבחלון - מזכרת בתיה וגן שמואל - לציור?
- 3 מהו האירוע המצויר כאן?
- 4 מי היא הדמות שבציור על הקיר ואיך היא קשורה לכאן?

י"ג ט"ז אלול
זא פאטעלען און אונזער
'לוי' טאטעלען, זיין אונזער
'לוי' טאטעלען, זיין אונזער
זא פאטעלען און אונזער
'לוי' טאטעלען, זיין אונזער
זא פאטעלען און אונזער
'לוי' טאטעלען, זיין אונזער

מי אני?

1. היה ממייסדי תנועת "חבת ציון", ומאבות הציונות הדתית.
2. דיבר על כך שהגאולה תבוא בשלבים ובדרך הטבע.
3. היה הרב של ביאליסטוק בפולין.
4. הקים מרכז בשם "מרכז רוחני", או בקיצור "מזרח"י".
5. עצמותיו הועלו לארץ ונטמנו ביישוב מזכרת בתיה שהיה מיוזמי הקמתו.

זא פאטעלען און אונזער

סרקו את הבר-קוד, היכנסו לערוץ היו-טיוב של התלמוד הישראלי ותוכלו לצפות בעולם שלם של סרטים בנושאים שונים ומגוונים, מרתקים ומעניינים

5780

ה'תש"פ

5778

ה'תשע"ח

5727

ה'תשכ"ז

5708

ה'תש"ח

5707

ה'תש"ז

5699

ה'תרצ"ט

5657

ה'תר"ץ

5323

ה'רמ"ח

5260

ה'ת"ק

5258

ה'תרמ"ח

4900

ה'ת"ק

4800

ה'ת"ק

4650

ה'ת"ק

4260

ה'ת"ק

510

ה'ת"ק

1492

ה'ת"ק

1500

ה'ת"ק

1897

ה'ת"ק

1939

ה'ת"ק

2019

שנת תש"פ

2017

שנת תש"ח

1969

שנת תש"ל

1967

שנת תש"ז

1948

שנת תש"ח

1947

שנת תש"ז

1939

שנת תש"ט

1897

שנת ת"ק

1500

שנת ת"ק

1492

שנת ת"ק

ה'ת"ק

ה'ת"ק

ה'ת"ק

ה'ת"ק

ה'ת"ק

ה'ת"ק

ה'ת"ק

ה'ת"ק

ה'ת"ק

ה'ת"ק

סדר נשים | מַסַּכַּת נְדָרִים, דף כ"ט - ל"ב

דף כ"ט: הפכיש והגביע

לפני שנים רבות מאוד, בזמן שבית המקדש היה קיים, נשמעו יום אחד דפיקות בבית משפחת אהרונ'. שני אנשים חשובים עמדו בפתח וביקשו לדבר עם בעל הבית. בעל הבית הכניסם פנימה, והם הסבירו שהם אוספים צדקה עבור מוסד מסוים, וכל מי שתורם צדקה למוסד הזה, מקבל כרטיס הגרלה, והוא משתתף בהגרלה שתיערך בין כל התורמים. בעל הבית התרגש ואמר: ברצוני לקיים את מצות הצדקה בשלמות, ולכן, גם אם אזכה בהגרלה, אני מקדיש את הזכייה לבית המקדש. לאחר ימים אחדים, התבשר אדון אהרונ' שהוא זכה בשני פרסים - גם בכבש וגם בגביע כסף מפואר. אדון אהרונ' הביא מיד את הכבש ואת הגביע לבית המקדש, וביקש מהגביר: "אתן לך כסף בשווי הכבש ובשווי הגביע, אפדה אותם מקדושתם ואקח אותם אלי. אפשר?". הגביר השיב: **"את הגביע אפשר לפדות, תן כסף כשווי וקבלנו, אך את הכבש - אי אפשר מדוע? מפני שהוא ראוי להיות קורבן, וגופו נהיה קדוש. "קדושת הגוף" אי אפשר לפדות.**

דָּף ל': כִּיּוּף

בדף זה לומדים על מנהג היהודים לחבוש כיפה. רבנו משה איסרליש, הלא הוא **הרמ"א**, מסביר כי צריך לחבוש כיפה מפני **כבוד השכינה**, כי אין זה כבוד לשכינה, ללכת בגילוי ראש. התלמוד במסכת שבת (דף קנ"ו) אומר, שחבישת כיפה היא **סגולה ליראת שמים**, ולכן חשוב להקפיד שגם ילדים קטנים יחבשו כיפה על ראשם, כדי שיזכו ליראת שמים. ה"משנה ברורה" פוסק, שבימינו חבישת כיפה אינה רק מנהג, אלא חובה, **ולכן ראוי ללכת עם כיפה במשך כל היום, ובודאי בזמן התפילה, או אמירת ברכות, או לימוד תורה.**

דף ל"א: מְצוֹת בְּרִית מִלָּה

מצות ברית מילה חשובה ביותר, בכך מכניסים את הילד בבריתו של אברהם אבינו. התלמוד מסביר שאחת ההוכחות לכה, שמצות ברית מילה חשובה כל כה, היא - שגם בשבת עורכים ברית מילה. כלומר, **תינוק שהיום השמיני להולדתו חל בשבת, מלים אותו**, אף על פי שבשבת אסור להוציא דם. מכאן אנו למדים על חשיבותה הגדולה של מצות ברית מילה. **מתי מותר למול בשבת?** כאשר זוהי **"מילה בזמנה"**. מילה בזמנה היא מילה המתקיימת בזמן שנקבע בתורה, כלומר ביום השמיני להולדת התינוק. אבל, אם המילה נערכת **"לא בזמנה"**, למשל, תינוק שהיתה לו צהבת, ולכן המוהל אמר שאי אפשר למול אותו ביום השמיני, אלא יש לחכות עוד ימים אחדים - אחרי שהוא מבריא, אין מלים אותו בשבת, אפילו אם בשבת הוא כבר היה בריא, כי רק מילה בזמנה מלים בשבת, ולא מילה שלא בזמנה.

דף ל"ב: חוכמת הגימטריאות

בדף זה עוסק התלמוד בדרשות שדרשו האמוראים על פי חוכמת הגימטריא.
מהי חוכמת הגימטריא? "גימטריא" היא מילה בלשון יונית, שפירושה "מדידה".
 כלומר, מוודים ומחשבים את האותיות ומצרפים אותן למספרים, **שהרי כל אות מסמלת מספר אחר.** למשל, האות א' = 1, האות ל' = 30 והאות ר' = 200.
 התלמוד אומר שאברהם אבינו זכה בגיל שלוש לדעת שהקב"ה מנהיג את העולם.
 זאת מניין? כי כתוב בפסוק "עקב אשר שמע אברהם בקולי". המילה **"עקב"** בגימטריא
 172: **ע** - 70, **ק** - 100, **ב** - 2 = 172. מכאן לומדים שאברהם אבינו שמר על מצוות הקב"ה
 במשך 172 שנים. מאחר שאברהם אבינו ע"ה חי 175 שנים, אנו יודעים שבגיל 3 הוא
 הכיר את הקב"ה, כי 175 פחות 172 = 3.

באמצע הפרשה מסופר על הבארות שחפרו יצחק ועבדיו, ועל מחלוקות ומלחמות שניטשו בעקבות כך בינם לבין רעי גור. לבאר הראשון קראו עשק - על שם ששם רבו והתעסקו איתו, ולבאר השנייה קראו שטנה על שם הכעס והמלחמה שהתנהלו שם. דווקא על הבאר השלישית שחפר יצחק לא התנהלה שום מלחמה או מריבה ולכן הוא קרא שמה רחבות - "כי עתה הרחיב ה' לנו ופרינו בארץ" ה"כלי יקר" מבאר, בהתאם לכלל "מעשה אבות סימן לבנים", שהבארות שכאן הם כנגד בתי המקדש שהם מקור המים הרוחני של עם ישראל. כנגד בתי המקדש הראשון והשני ניהלו הגויים מלחמה ומריבה עם ישראל עד אשר הם נחרבו. אולם ביהמ"ק השלישי שיבנה במהרה בימינו - יהיה כמו הבאר השלישית - מתור הרחבה וקיום תמידי ונצחי לעולמי עד.

ח'ציה!

הזכרנו את הרמ"א - רבי משה איסרליש.
זהו את החכמים הידועים לפי ראשי התיבות
שלחם:

1. רמב"ן
 2. רמב"ם
 3. ר"ת
 4. רא"ש
 5. רי"ף

[illegible]

ચાલેલ તાર્કિક

1. האם חייבים ללכת עם כיפה?
2. מתי לא עושים ברית מילה בשבת?
3. כמה שנים חי אברהם אבינו?

בין הפותחים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.*בפיקוח רואה חשבון

